

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
YURISTLARNI MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

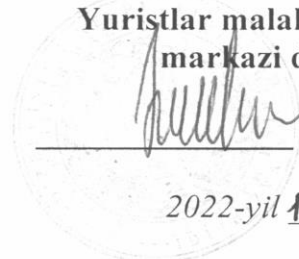
“KELISHILGAN”
O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi xuzuridagi
Intellektual mulk
agentligi direktori

T. Abdusattorov

2022-yil ___-mart

“TASDIQLAYMAN”
O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi qoshidagi
Yuristlar malakasini oshirish
markazi direktori

Sh. Rabiyeu

2022-yil 10 -mart

**INTELLEKTUAL MULKNING
XALQARO-HUQUQIY MUHOFAZASI
O‘QUV KURSI BO‘YICHA**

O‘QUV DASTURI

Mutaxassislik: Patent vakillari

Dastur turi: Patent vakillarini qayta tayyorlash bo‘yicha qo‘shimcha dastur

O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2022-yil 28-yanvar kuni tasdiqlangan “Patent vakili” mutaxassisligi bo‘yicha O‘quv reja bilan fan nomi va hajmi belgilangan.

Fan dasturi O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi “Yuridik sohaga oid bilim talab etiladigan mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishning zamonaviy tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risi”gi 544-son qarori asosida ishlab chiqilgan.

Fan dasturi O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi qoshidagi Yuristlar malakasini oshirish markazida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Sh. Raxmanov – Yuristlar malakasini oshirish markazi kafedra mudiri, yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

L. Saidova – Yuristlar malakasini oshirish markazi kafedra professori, yuridik fanlar doktori;

Sh. Ganibayeva – Yuristlar malakasini oshirish markazi kafedra dotsenti, yuridik fanlar nomzodi.

Taqrizchilar:

1. Yuristlar malakasini oshirish markazi kafedra mudiri S.Maripova, dotsent;

2. A. Yuldashov – Toshkent davlat yuridik universiteti dotsenti, yu.f.d. (PhD), dotsent.

Fan dasturi Yuristlar malakasini oshirish markazi O‘quv va ilmiy-uslubiy Kengashining 2022-yil ____-_____dagi yig‘ilishining ____-sonli bayonnomasi bilan ma`qullangan.

© Yuristlar malakasini oshirish markazi, 2022-yil

I. O'QUV FANINING DOLZARBLIGI VA OLIY KASBIY TA'LIMDAGI O'RNI

Ushbu kurs intellektual mulk sohasida xalqaro huquq, mualliflik huquqi va turdosh huquqlar, sanoat mulki ob'yektlari, ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi, tovar belgisini chet elda ro'yxatdan o'tkazish masalalari, intellektual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati hamda intellektual mulk huquqiga oid universal xalqaro-huquqiy aktlar tizimi kabi masalalarni qamrab olgan. Shuningdek, mazkur kursning predmetini o'rganish jarayonida intellektual mulk huquqini xalqaro-huquqiy himoya qilishga qaratilgan O'zbekistonning ikki tomonlama shartnomalarini o'rganish asosiy maqsad qilingan.

“Intellektual mulkning xalqaro-huquqiy muhofazasi” kursi O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2022-yil 28-yanvar kuni tasdiqlangan “Patent vakili” mutaxassisligi bo'yicha O'quv rejaning umumtayyorgarlik fanlari blokiga kiritilgan fan bo'lib, patent vakili sifatida faoliyatni amalga oshirish istagini bildirgan jismoniy shaxs – patent vakilligiga nomzodlarga (keyingi o'rinlarda – nomzod deb yuritiladi) o'qitiladi.

II. O'QUV KURSINING MAQSADI VA VAZIFASI

O'quv kursini o'qitishdan **maqsad** – nomzodlarga intellektual mulk sohasida xalqaro huquq, mualliflik huquqi va turdosh huquqlar, sanoat mulki ob'yektlari, ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi, tovar belgisini chet elda ro'yxatdan o'tkazish masalalari, intellektual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati hamda intellektual mulk huquqiga oid universal xalqaro-huquqiy aktlar tizimi bo'yicha asosiy bilimlarni o'rgatishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun o'quv kursi nomzodlarning nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, umumyuridik fanlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

O'quv kursi bo'yicha nomzodlarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'ydagi talablar qo'yiladi.

Nomzod:

– intellektual mulk sohasida xalqaro huquq, intellektual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati, intellektual mulk huquqini xalqaro-huquqiy himoya qilishga qaratilgan O'zbekistonning ikki tomonlama shartnomalari haqida **tasavvurga ega bo'lishi;**

– sanoat mulki ob'yektlari, ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi, haqida nazariy va amaliy **bilimlarga ega bo'lishi;**

– tovar belgisini chet elda ro'yxatdan o'tkazish hamda intellektual mulk huquqiga oid universal xalqaro-huquqiy aktlarni qonunchilik doirasida qo'llash **ko'nikmasiga ega bo'lishi** lozim.

**“Intellectual mulkning xalqaro-huquqiy muhofazasi” o‘quv kursidan
MAVZULAR REJASI**

№	Mashg‘ulotlarning mavzusi	Jami o‘quv soatlari	Shu jumladan,		
			Ma`ruza	Seminar	Amaliy mashg‘ulot
1	Intellectual mulk sohasida xalqaro huquqning ustuvorligi va o‘ziga xos jihatlari	2	2	-	-
2	Intellectual mulk huquqini xalqaro-huquqiy himoya qilishga qaratilgan O‘zbekistonning ikki tomonlama shartnomalari	4	2	2	-
3	Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar sohasidagi xalqaro shartnomalarning mazmun-mohiyati	4	2	2	-
4	Sanoat mulki ob`yektlarini huquqiy muhofaza qilish sohasidagi xalqaro shartnoma va bitimlar	4	2	2	-
5	Ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi. e-PCT tizimining mohiyati	6	4	2	
	Oraliq nazorat	2	-	-	2
6	Madrid bitimiga bayonnoma asosida tovar belgisini chet elda ro‘yxatdan o‘tkazish	2	2	-	-
7	Intellectual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati	4	2	2	-
8	Intellectual mulk huquqiga oid xalqaro shartnomalarning O‘zbekistonda ijro etilishini monitoring qilish	4	2	2	-
9	Intellectual mulk huquqini xalqaro doirada himoya qilishda xalqaro tashkilotlarning ishtiroki	4	2	2	-
	Yakuniy nazorat	4	-	-	4
	JAMI	40	20	14	6

III. ASOSIY NAZARIY QISM (MA`RUZA MASHG‘ULOTLARI)

1-Mavzu. Intellectual mulk sohasida xalqaro huquqning ustuvorligi va o‘ziga xos jihatlari

Intellectual mulk sohasida hamkorlik. Intellectual mulk sohasidagi xalqaro tuzilmalar. Butunjaxon intellectual mulk tashkiloti. Intellectual mulk sohasidagi xalqaro-huquqiy tizim. Tovar belgilari to‘g‘risidagi qonunlar bo‘yicha bitim. Bern Konvensiyasi, Lokarno kelishuvi, Madrid protokoli. Xalqaro tan olish bo‘yicha Budapesht protokoli. Sanoat mulki himoyasi to‘g‘risidagi Parij Konvensiyasi.

2-Mavzu. Intellectual mulk huquqini xalqaro-huquqiy himoya qilishga qaratilgan O‘zbekistonning ikki tomonlama shartnomalari

Intellectual mulk huquqini xalqaro himoya qilishga qaratilgan ikki tomonlama shartnomalarning xususiyatlari. O‘zbekiston ishtirok etayotgan ikki tomonlama hukumatlararo xalqaro shartnomalar. Ikki tomonlama xalqaro shartnomalarni amalda qo‘llash muammolari.

3-Mavzu. Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar sohasidagi xalqaro shartnomalarning mazmun-mohiyati

Adabiy va san`at asarlari to`g`risidagi Bern shartnomasi, Butunjahon intellektual mulk tashkilotining “internet shartnomalari”. Audiovizual asarlar to`g`risidagi Pekin shartnomasi.

4-Mavzu. Sanoat mulki ob`yektlarini huquqiy muhofaza qilish sohasidagi xalqaro shartnoma va bitimlar

Sanoat namunasini himoya qilish to`g`risidagi Parij konvensiyasi. Patent huquqi to`g`risidagi shartnoma. Sanoat namunalari xalqaro ro`yxatdan o`tkazish to`g`risidagi Gaaga bitimi.

5-Mavzu. Ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi. e-PCT tizimining mohiyati

Patent ma`lumotlari: patent hujjatlarini aniqlash, ularning turlari va xususiyatlari va standartlash; patent idoralarining rasmiy nashrlari va ularning tizimi; patent ma`lumotlaridan foydalanish; elektron patent-ma`lumot resurslari va ma`lumotlar bazalari; patent-ma`lumot ta`minoti. e-PCT tizimi.

ORALIQ NAZORAT

O`quv dasturining 1-5 – mavzulari bo`yicha test shaklidagi oraliq nazoratlarni o`tkazish va baholash, bu turdagi oraliq nazoratni o`tkazish bo`yicha metodik materiallar asosida amalga oshiriladi.

6-Mavzu. Madrid bitimiga bayonnoma asosida tovar belgisini chet elda ro`yxatdan o`tkazish

Tovar belgisini xorijda muhofaza qilish tartibi. Madrid tizimining ahamiyati. Patent vakillarining xorijda tovar belgisiga talabnoma topshirish bilan bog`liq harakatlari.

7-Mavzu. Intellektual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati

Butunjaxon intellektual mulk tashkilotining vakolatlari va faoliyat ko`rsatish mezonlari. Butunjaxon intellektual mulk tashkilotining ichki tuzilmasi. Butunjaxon intellektual mulk tashkilotida O`zbekiston ishtiroki. Yevropa patent tashkilotining vakolatlari. Yevropa patent uyushmasining organlari. Yevropa patent uyushmasi, mamuriy organlar. Yevroosiyo patent tashkilotining maqsadlari, vazifalari. Yevroosiyo patent tashkilotining o`ziga xos xususiyatlari. Yevropa Ittifoqining intellektual mulk bo`yicha tashkilotining ishlash tamoyillari, vazifalari.

8-Mavzu. Intellektual mulk huquqiga oid xalqaro shartnomalarning O`zbekistonda ijro etilishini monitoring qilish

O`zbekiston Respublikasining intellektual mulk huquqiga oid xalqaro shartnomalarda a`zoliqi bo`yicha majburiyatlari. Xalqaro tashkilotlarning huquqiy aktlari va ularning milliy qonunchilikda qo`llanilishi.

Xalqaro shartnomalarning prinsiplari va rejimlariga rioya etish. Xalqaro shartnomalarning bajarilishi monitoring qiluvchi organlar va ularning majburiyatlari. Xalqaro shartnomalarni monitoring qilish yo`llari va monitoring natijalarini ko`rib chiqish. O`zbekistonning intellektual mulk huquqiga oid majburiyatlarini bajarish orqali xalqaro doirada reytingini va imijini ko`tarish.

9-Mavzu. Intellektual mulk huquqini xalqaro doirada himoya qilishda xalqaro tashkilotlarning ishtiroki

Jahon intellektual mulk tashkilotining sohaga oid xalqaro universal hujjatlarning ma`muriy boshqaruvi. Jahon savdo tashkilotining intellektual mulk huquqini himoya qilishdagi ishtiroki. YuNESKOning intellektual mulk ob`yektlarining huquqiy muhofazasini ta`minlashdagi ishtiroki.

IV. SEMINAR MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Intellektual mulk sohasida hamkorlik va bu sohadagi xalqaro tuzilmalar.
2. Butunjaxon intellektual mulk tashkilotini ta`lisi etuvchi konvensiya.
3. Butunjaxon intellektual mulk tashkilotining vakolatlari va faoliyat ko`rsatish mezonlari.
4. Butunjahon intellektual mulk tashkilotida O`zbekistonning ishtiroki.
5. Intellektual mulk sohasidagi xalqaro-huquqiy tizim.
6. Lokarno kelishuvi.
7. Tovar belgilariga oid Madrid protokoli.
8. Xalqaro tan olish bo'yicha Budapesht protokoli.
9. Sanoat mulki himoyasi to'g'risidagi Parij Konvensiyasi.
10. Intellektual mulk huquqini xalqaro himoya qilishga qaratilgan ikki tomonlama shartnomalarning xususiyatlari.
11. O`zbekiston ishtirok etayotgan ikki tomonlama hukumatlararo xalqaro shartnomalar.
12. Ikki tomonlama xalqaro shartnomalarni amalda qo'llash muammolari.
13. Adabiy va badiiiy asarlari to'g'risidagi Bern shartnomasi.
14. Butunjahon intellektual mulk tashkilotining "internet shartnomalari".
15. Audiovizual asarlar to'g'risidagi Pekin shartnomasi.
16. Sanoat namunasini himoya qilish to'g'risidagi Parij konvensiyasi.
17. Sanoat namunalari xalqaro ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi Gaaga bitimi.
18. Patent ma'lumotlari: patent hujjatlarini aniqlash, ularning turlari va xususiyatlari va standartlash; patent idoralari rasmiiy nashrlari va ularning tizimi; patent ma'lumotlaridan foydalanish; elektron patent-ma'lumot resurslari va ma'lumotlar bazalari; patent-ma'lumot ta'minoti.
19. e-PCT tizimi.
20. Tovar belgisini xorijda muhofaza qilish tartibi.
21. Madrid tizimining ahamiyati.
22. Patent vakillarining xorijda tovar belgisiga talabnoma topshirish bilan bog'liq harakatlari.
23. Yevropa patent tashkilotining vakolatlari.
24. Yevropa Ittifoqining intellektual mulk bo'yicha tashkilotining ishlash tamoyillari, vazifalari.
25. Xalqaro shartnoma va bitimlarning mazmuni.
26. Xalqaro tashkilotlarning huquqiy aktlari. Xalqaro aktlarning milliy qonunchilikda qo'llanilishi.
27. Intellektual mulk huquqiga oid xalqaro-huquqiy aktlar tizimi.
28. Xalqaro-huquqiy aktlar milliy qonunchilikning bo'g'ini sifatida.
29. Jahon intellektual mulk tashkilotining sohaga oid xalqaro universal hujjatlarning ma`muriy boshqaruvi.
30. Jahon savdo tashkilotining intellektual mulk huquqini himoya qilishdagi ishtiroki.

31. YUNESKOning intellektual mulk ob`yektlarining huquqiy muhofazasini ta`minlashdagi ishtiroki.

V. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta`lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Intellektual mulk sohasida xalqaro huquqning ustuvorligi va o`ziga xos jihatlari.
2. Intellektual mulk huquqini xalqaro-huquqiy himoya qilishga qaratilgan O`zbekistonning ikki tomonlama shartnomalari.
3. Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar sohasidagi xalqaro shartnomalarning mazmun-mohiyati.
4. Sanoat mulki ob`yektlarini huquqiy muhofaza qilish sohasidagi xalqaro shartnoma va bitimlar.
5. Ixtiro va foydali modellarni chet elda patentlashtirish tartibi. "e-PCT" tizimining mohiyati.
6. Madrid bitimiga bayonnoma asosida tovar belgisini chet elda ro`yxatdan o`tkazish.
7. Intellektual mulkni himoya qilishda ishtirok etuvchi xalqaro tashkilotlarning faoliyati.
8. Intellektual mulk huquqiga oid universal xalqaro-huquqiy aktlar tizimi.
9. Intellektual mulk huquqini xalqaro doirada himoya qilishda xalqaro tashkilotlarning ishtiroki.

VI. O`QUV VA ISHLAB CHIQRISH AMALIYOTLARI

(O`quv rejasida bu fan uchun ko`zda tutilmagan)

VII. LABORATORIYA VA KURS ISHLARI

(O`quv rejasida bu fan uchun ko`zda tutilmagan)

VIII. ASOSIY VA QO`SHIMCHA O`QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBAALARI

O`zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari:

Shavkat Mirziyoyev. Milliy taraqqiyot yo`limizni kat`iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko`taramiz. – Toshkent: "O`zbekiston" NMIU, 2017. – 592 b.

Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O`zbekiston" NMIU, 2017. – 488 b.

Shavkat Mirziyoyev. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: "O`zbekiston" NMIU, 2018. – 508 b.

Shavkat Mirziyoyev. Niyati ulug` xalqning ishi ham ulug`, hayoti yorug` va kelajagi farovon bo`ladi. – Toshkent: "O`zbekiston" NMIU, 2019. – 400 b.

Shavkat Mirziyoyev. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: "O`zbekiston" NMIU, 2020. – 452 b.

Shavkat Mirziyoyev. Yangi O`zbekiston strategiyasi. – Toshkent, "O`zbekiston" nashriyoti, 2021. – 464 b.

Normativ-huquqiy xujjatlar:

O`zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. – T.: O`zbekiston, 2021.

O`zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi. – T., 2019.

O`zbekiston Respublikasi Bojxona kodeksi. – T., 2020.

O‘zbekiston Respublikasi Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi. – T., 2019.

O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi. – T.: Adolat, 2018.

O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. Birinchi qism. – T.: Adolat, 2015.

O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik prosessual kodeksi. – T.: Adolat, 2018.

O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 29-avgustdagi “Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari to‘g‘risida”gi Qonuni.

O‘zbekiston Respublikasining 2021-yil 12-maydagi “Integral mikrosxemalar topologiyalarini huquqiy muhofaza qilish to‘g‘risida” qonuni.

O‘zbekiston Respublikasining 2001-yil 30-avgustdagi “Tovar belgilari, xizmat ko‘rsatish belgilari va tovar kelib chiqqan joy nomlari to‘g‘risida” qonuni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022 – 2026-yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 19-may “Davlat huquqiy siyosatini amalga oshirishda adliya organlari va muassasalari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF 5997-son farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-mart “2017-2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha harakatlar strategiyasini «Ilm, ma‘rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish-yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi PF-5953-son farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-fevraldagi «Intellectual mulk sohasida davlat boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida» PQ-4168-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 1-iyul «O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellectual mulk agentligi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida» PQ-4380-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-iyuldagi “Ilmiy va ilmiy-texnikaviy faoliyat natijalarini tijoratlashtirish samaradorligini oshirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3855-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-maydagi “Iqtisodiyot tarmoqlari va sohalariga innovatsiyalarni joriy etish mexanizmlarini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida PQ-3698-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 13 apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3666-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-apreldagi “O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-3652-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-avgust “Madaniyat va san‘at tashkilotlari, ijodiy uyushmalar va ommaviy axborot vositalari faoliyatini yanada rivojlantirish, soha xodimlari mehnatini rag‘batlantirish bo‘yicha qo‘shimcha sharoitlar yaratishga doir chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3201-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-iyuldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellectual mulk agentligi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 609-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 13-iyundagi “O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi faoliyatini yanada takomillashtirish va uning moddiy-texnika bazasini mustahkamlashning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 451-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 12-yanvardagi “Ilmiy-

innovation ishlanma va texnologiyalarni ishlab chiqarishga tatbiq etishning samarali mexanizmlarini yaratish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 24-sonli qarori.

Xalqaro-huquqiy hujjatlar:

- Butunjahon Intellektual Mulk Tashkilotini ta'xis etadigan konvensiya. – M., 1978.
Sanoat mulkini muhofaza qilish bo'yicha Parij Konvensiyasi. – M., 1883.
Belgilarni xalqaro ro'yhatdan o'tkazish to'g'risida Madrid Bitimi. –M., 1967.
Patent kooperasiyasi to'g'risida Shartnoma. – M., 1970.
Tovar belgilari bo'yicha qonunlar to'g'risida Shartnoma. – M., 1994.
Xalqaro patent tasnifi to'g'risida bitimi. – M., 1971.
Belgilarni ro'yxatga olish uchun tovarlar va xizmatlarni xalqaro tasniflash to'g'risida Nissa bitimi. – M., 1957.
Badiiy va adabiy asarlarni himoya kilish to'g'risidagi Bern konvensiyasi. – M., 1971.
Sanoat namunalarining xalqaro tasnifini ta'xis etish to'g'risida Lokarno bitimi. – M.,1968.
Patent huquqi to'g'risida Shartnoma. – M. otnoshenii, 2000.
Butunjahon intellektual mulk tashkilotining Mualliflik huquqi bo'yicha shartnomasi. – M., 1997.
Butunjahon intellektual mulk tashkilotining Ijrolar va fonogrammalar bo'yicha shartnomasi. – M., 1997.

Maxsus adabiyotlar:

- Abdullin A.I. Intellekt i pravo: pravovaya oxrana intellektualnoy sobstvennosti: Uchebnoye posobiye. – M., 2001.
Akramxodjayeva Z.S. Intellektual mulk huquqini himoya qilishning takomillashtirish istiqbollari. –T.. 2008.
Belov V.V., Vitaliyev G.V., Denisov G.M.. Intellektualnaya sobstvennost. Zakonodatelstvo i praktika yego primeneniya. – M., 2002.
Bliznes I.A. Pravovoye obespecheniye intellektualnoy sobstvennosti. – M., 2000.
Boguslavskiy M.M. Mejdunaronoye chastnoye pravo. – M., 2000
Xalqaro xususiy huquq. Darslik. – T., 2006
Grishayev S.P. Intellektualnaya sobstvennost. Uchebnoye posobiye. – M., 2008.
Zokirov I.B.. O'zbekiston Fuqarolik huquqi. – T., 2006.
Kalyagin V.O. Intellektualnaya sobstvennost (Isklyuchitelnyye prava). Uchebnik. – M., 2000.
Imomov N.F. Nanotexnologiyalarning huquqiy asoslari. Monografiya. – T., 2015.
Imomov N.F. Intellektual mulk huquqining yangi ob'yektlari. – T., 2011.
Imomov N.F. Intellektual mulk ob'yekti sifatida yangi nav va zotning huquqiy maqomi. – T., 2010.
Imomov N.F. Seleksiya yutuqlariga bo'lgan huquq./Fuqarolik huquqi. Ikkinchi qism. Darslik.– T., 2008.
Imomov N.F. Intellektual mulk huquqi. O'quv qo'llanma. –T.. 2008.
Meggs P.B., Sergeyev A.P. Intellektualnaya sobstvennost. – M., 2000
Okyulov O. Intellektual mulk huquqi: umumiy qoidalar va alohida ob'yektlar. Darslik. – T., 2003.
Okyulov O. Intellektual mulk huquqiy maqomining nazariy va amaliy muammolari. – T., 2004.

Okyulov O. Innovasiyaning mohiyati va huquqiy tartibga solishning umumiy tasnifi. Intellektual mulk huquqi: rivojlantirish istiqbollari. –T., 2012.

Rahmonqulov H.R. O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik Kodeksining birinchi qismiga umumiy tavsif va sharxlar. I-jild. – T., 1997.

Tashpulatova L.X. Davlat ehtiyojlari uchun yaratilgan sanoat mulki ob`yektlarining huquqiy rejimi. Monografiya. – T., 2008.

Toshev B.N. Xalqaro tashkilotlarning mualliflik huquqiga oid aktlarining huquqiy maqomi. – T., 2007

Toshev B., Xudayberdiyeva G. Mualliflik huquqi tizimida turdosh huquqlarni muhofaza qilish. – T., 2010

Veb-saytlar:

<http://Allpravo.ru>

<http://www.lawportal.ru>

<http://www.legislature.ru>

<http://www.law-and-politics.com>.

<http://www.cer.uz>

<http://www.gov.uz>

<http://www.gki.uz>

<http://www.gsi.uz.org>

<http://www.Lex.uz>

<http://www.wipo.org>